

Opće informacije		
Nositelj predmeta	Prof. dr. sc. Predrag Dominis Prester	
Naziv predmeta	Opća relativnost	
Studijski program	Diplomski studij FIZIKA	
Status predmeta	Izborni	
Godina	1.	
Bodovna vrijednost i način izvođenja nastave	ECTS koeficijent opterećenja studenata	6
	Broj sati (P+V+S)	30 + 15 + 15

1. OPIS PREDMETA**1.1. Ciljevi predmeta**

Kurs opće relativnosti, kao teorije koja opisuje gravitacijsko međudjelovanje, na uvodnoj/srednjoj razini. Pored objašnjenja prirode gravitacijske sile ujedno služi i kao osnova za kolegije iz astrofizike, astročestistične fizike i kozmologije sa viših semestara.

1.2. Uvjeti za upis predmeta

Nema.

1.3. Očekivani ishodi učenja za predmet

Razumijevanje gravitacijske sile kao posljedice zakrivljenja prostor-vremena. Savladavanje matematičkog formalizma neophodnog za primjenu opće relativnosti u tehnologiji i znanstvenom istraživanju. Razumijevanje pojava i struktura uzrokovanih gravitacijom od onih vezanih za Zemlju, Sunčev sustav, Mliječni put, pa sve do Svemira kao cjeline i njegove povijesti. Izračunavanje efekata gravitacije. Sposobnost prosuđivanja u kojim situacijama se može primijeniti linearizirana teorija gravitacije ili pak Newtonovsko približenje. Razvijanje i usavršavanje širih kompetencija vezanih uz primjenu složenih matematičkih tehnika na opis i modeliranje kompleksnih sustava.

1.4. Sadržaj predmeta

Princip ekvivalencije. Specijalna relativnost. Linearna relativistička teorija gravitacije. Primjene: gravitacijski pomak prema crvenom, zakrivljenje zraka svjetlosti, GPS sustav navigacije, gravitacijske leće. Gravitacija kao zakrivljenje prostor-vremena. Osnove diferencijalne geometrije. Geodetska jednadžba i trajektorije čestica i svjetlosti. Einstein-Hilbertova jednadžba. Schwarzschildovo rješenje. Post-Newtonska aproksimacija. Testovi opće relativnosti u Sunčevom sustavu. Energija i impuls. Zvijezde: stabilnost i kolapsi. Crne rupe. Uvod u kozmologiju.

1.5. Vrste izvođenja nastave

- ☒ predavanja
- ☐ seminari i radionice
- ☒ vježbe
- ☐ obrazovanje na daljinu
- ☐ terenska nastava

- ☒ samostalni zadaci
- ☐ multimedija i mreža
- ☐ laboratorij
- ☐ mentorski rad
- ☐ ostalo _____

1.6. Komentari**1.7. Obveze studenata**

Aktivan odnos prema nastavi, rješavanje domaćih zadaća i kolokvija, te polaganje završnog ispita.

1.8. Praćenje¹ rada studenata

Pohađanje nastave	2	Aktivnost u nastavi		Seminarski rad		Eksperimentalni rad	
Pismeni ispit		Usmeni ispit	1.5	Esej		Istraživanje	
Projekt		Kontinuirana provjera znanja	2.5	Referat		Praktični rad	
Portfolio							

1.9. Ocjenjivanje i vrednovanje rada studenata tijekom nastave i na završnom ispitu

Rad studenta na predmetu će se vrednovati i ocjenjivati tijekom nastave putem kolokvija i domaćih zadaća. Nakon toga studenti prilaze završnom ispitu.

1.10. Obvezna literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

H. C. Ohanian, R. Ruffini: *Gravitation and Spacetime* (3. edition, W. W. Norton & Co., 2013.)

1.11. Dopunska literatura (u trenutku prijave prijedloga studijskog programa)

1. P. A. M. Dirac: *General Theory of Relativity* (Princeton University Press; 1996.)
2. S. Weinberg: *Gravitation and Cosmology* (John Wiley & Sons, Inc; 1972.)
3. C. W. Misner, K. S. Thorne, J. A. Wheeler: *Gravitation* (W. H. Freeman, 1973.)

1.12. Broj primjeraka obvezne literature u odnosu na broj studenata koji trenutno pohađaju nastavu na predmetu

Naslov	Broj primjeraka	Broj studenata

1.13. Načini praćenja kvalitete koji osiguravaju stjecanje izlaznih znanja, vještina i kompetencija

Kvaliteta će se pratiti kroz konzultacije, anonimne ankete, te razgovore nakon polaganja ispita.

¹ **VAŽNO:** Uz svaki od načina praćenja rada studenata unijeti odgovarajući udio u ECTS bodovima pojedinih aktivnosti tako da ukupni broj ECTS bodova odgovara bodovnoj vrijednosti predmeta. Prazna polja upotrijebiti za dodatne aktivnosti.